

socialmedicinsk tidskrift

femtionionde årgången häfte nr 10 1982

Sturegatan 4, Sundbyberg. Tfn 08/98 40 44
Postadress: 172 83 Sundbyberg
Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, red. sekr.,
Brita Bahrton, bitr. red. sekr.
Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Arne Borg, socialdirektör, Stockholm
Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro
Gunnar Häggberg, socialchef, Falun
Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Sven-Olof Isacson, professor i socialmedicin, Lund
Willy Karlsson, socialchef, Örebro
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Gunnar Lindgren, professor em. i socialmedicin, Lund
Ivan Magnusson, socialdirektör, Uppsala
Bengt Scherstén, professor i allmänmedicin, Lund
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm
Gösta Tibblin, professor, distriktsläkare, Sollentuna
Villy Wiklund, socialchef, Östersund

Ungdomars möjlighet till integrering i samhället efter rehabilitering

Svenska Läkaresällskapet anordnade under Handikappåret 1981 symposier där de handikappades situation skulle komma att belysas ur olika aspekter.

Vårt symposium avser belysa de möjligheter och de svårigheter en grupp unga människor, ofta med betydande handikapp, inte sällan med flera samtidiga handikapp har, att kunna delta i vårt samhälle med ett aktivt liv. Anledningen till valet av just denna grupp – som lämnar rehabiliteringssektorn – är att den i ett nötskal speglar den samverkan som måste finnas mellan olika myndigheter för att vi skall få optimal effekt av våra rehabiliteringsresurser.

Om man ser med ett tidsperspektiv på 20–30 år vad som gjorts för olika människor med handikapp såväl här i landet som i den västerländska världen, så kan med skäl sägas, att stora förändringar skett. Vi har haft – jag skulle nästan vilja säga – löpande handikapputredningar. Under åren 1965–1976 har många reformer genomförts som bl a innebu-

rit avveckling av vanförestalter, vårdtjänst, ändring av socialhjälp-lagen till uppsökande verksamhet, bostadsanpassningsbidrag, färdtjänst med 35-procentiga statsbidrag etc. Men även dessförinnan och även parallellt med dessa insatser har andra utredningar gjorts i syfte att främja handikappades situation, exempelvis om arbetsvård, statlig spe-cialskola, samordnad habilitering, integration m. fl.

Men allt detta som skett skall ses emot efterkrigstidens väldiga stan-dardökning generellt i vårt land, särskilt vad de gyllene 50- och 60-talen gav av expansion, inte minst inom sjukvården och där man naturligtvis också fick möjligheter att hjälpa människor med svåra sjukdomar och olycksfall att överleva – men kanske till priset av bestående handikapp.

Har man sagt A – dvs. ökade resurser för akut sjukvård, får man också säga B, dvs. bygga ut resurserna för rehabilitering. – Här släpar utveck-lingen efter.

Den rådgivande kommittén som FN:s generalförsamling tillkallat för handikappåret 1981 rekommenderade att temat för året blev: FULL DEL-AKTIGHET OCH JÄMLIKHET. Kommittén framhåller, att krav på handi-kappades jämlikhet med övriga medborgare måste resas med samma kraft i alla länder, oavsett utvecklingsnivån. Kravet måste också gälla att handikappade skall få lika del i den förbättring av levnadsnivån som följer genom social och ekonomisk utveckling.

Den svenska regeringen tillkallade i december 1979 beredningsgrup-pen för internationella handikappåret 1981 under ordförandeskap av då-varande statsrådet Elisabet Holm, med uppgift att ansvara för handi-kappårets genomförande i vårt land och samordna de svenska insatser-na.

Enligt beredningsgruppens direktiv borde Sveriges insatser under han-dikappåret ha en tvåfaldig inriktning. Dels borde belysas hur handikappa-des delaktighet i samhällets gemenskap kan främjas och klyftorna mellan handikappade och övriga medborgare utjämnas. Dels borde belysas hur vi inom vårt bilaterala och multilaterala utvecklingssamarbete kan bidra till att förbättra förhållandena för handikappade i u-länderna och förebyg-ga handikapp i dessa länder.

I vårt komplexa samhälle med en mycket stor offentlig sektor kommer den unga handikappade människans skilda problem att hamna inom olika sektorer. På riksplanet sorterar sjukvårdsproblemen under Social-departement och Socialstyrelse, försäkringsproblem under Socialdepar-tement och Riksförsäkringsverk, skolproblem under Utbildningsdepar-tement och Skolöverstyrelse, arbetsproblem under Arbetsmarknadsdepar-tement och Arbetsmarknadsstyrelse. Ja, vi skulle kunna fortsätta uppräkn-ingen.

På det lokala planet finns utlöparna till denna verksamhet. Med den starka specialiseringen – med de flitiga administratörerna – med de duktiga sekreterarna – och med de allt snabbare kopieringsmaskinerna, kan det vara svårt att se skogen för bara träen – dvs. se helheten i problematiken.

Den enskilde befattningshavaren får så mycket att bestyra inom sitt eget speciella fält, att samordningen lätt går förlorad. Och den har gått förlorad.

Vi som skall hjälpa dessa unga människor har förstått, att en samord-nig i form av sammanträden med befattningshavare från geografiskt

skilda ställen i en kommun blir både en otymplig och dyrbar arbetsform. Vi måste i stället få fram smidigare, enklare former så att den information och de kontakter som den här unga människan behöver under sin integrering i samhället, måste göras inom någon enhet som inom sig har en klar kunskap om samhällets organisation och möjligheter med hänsyn till våra patienters skilda medicinska och socialpsykologiska frågeställningar.

Det är mot denna bakgrund vi samlats till detta symposium – politiker, administratörer, pedagoger, läkare, "handikappforskare" och representanter för berörda patientgrupp.

Vi förväntar att symposiet skall kunna ge värdefulla informationer om dagens situation för denna grupp av ungdomar med svåra handikapp. Helst bör vi nå fram till anvisningar om lämpliga vägar för en bättre samordning av våra rehabiliteringsresurser.

Olle Höök

Gästredaktör för detta temanummer har varit symposiets moderator Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborgs universitet, klinikchef vid Medicinska Rehabiliteringskliniken, Sahlgrenska sjukhuset